

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. VI. Reliqua ad Summi Pontificis, electionem, dignitatem, &
auctoritatem spectantia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

Concilio generalis ali- quid defini- re consensit auctores.

Bellarminus loco citato ait esse erroneam & hæ- resi proximam: Valentia asserit eos, qui docent Pontificem extra Concilium generale aliquid de- finientem ex cathedrâ, & credendum toti Eccle- siæ proponentem, posse errare, hos, inquam, ait Valentia errare in Fide gravissimè: ex quibus constat illam sententiam nullo modo esse tenendam.

VII. Non sequitur Concilium Generale nulli esse usui.

Objicies: Si solus Pontifex sine Concilio generali aliquid posse definire, & toti Ecclesiæ credendum proponere, nulli usui erit Concilium generale. Negatur tamen sequela, ad hoc enim deservit, ut res, quæ definienda proponitur, maturius ponderetur, majorèque cum satisfac- tione omnium statuatur, dum tot doctissimo- rum hominum, omniq̃ exceptione majorum suffragiis approbatam esse vident: unde & hære- tici acquiescent facilius, & ad hujusmodi defini- tiones amplectendas, minore cum repugnantia inducentur.

VIII. Quid si Pon- tificis sine debita dili- gentiâ ali- quid defi- nit.

Quæres: Utrum si Pontifex aliquid extra Con- cilium sine præmissâ debita diligentia definiat, utrum inquam, in hoc casu res sic definita, ef- fet de Fide. Sylvester verbo *Fides*, & in dialogo contra Lutherum, Canus & Castro affirmant rem hoc modo definitam non esse de Fide; imo ulterius asserunt Papam absque maturâ delibera- tione definitorem posse errare, nec teneri Eccle- siam definitionem temerè factam acceptare. Hoc tamen, inquit Suarez citatus, est pericu- losum; sic namque aperitur via omnia Pontifi- cum decreta respiciendi, cum dubitari possit, an debitam adhibuerint diligentiam: quare ait ipse casum hunc non posse contingere, Deus enim, qui speciali providentiâ Ecclesiam gubernat, hoc nunquam permittet. Idem etiam affirmat Bel- larminus citatus, Valentia, Bannez, & alii. Ad- dit tamen Bellarminus, si Pontifex non adhibita sufficienti diligentia aliquid definiat, eum infal- libiliter non definire, nec rem illam esse de Fide.

Deus non permittet Pontificem aliquid temere defini- re.

IX. Nullus un- quam Pon- tificis ali- quid falsum defini- vit.

Ad ea, quæ circa varios, qui nonnullis Pon- tificibus à quibusdam objiciebantur errores, quos ab iis definitos fuisse præterdebant, optimè res- pondet Bellarminus libro 4. de Pontifice, ubi per plura capita rem hanc exactissimè tractat. Ad id quod de Sixto Quinto refertur, ipsum scilicet decreto suis bibliis præfixo definiisse bi- blicia illa à se edita carere mendis, ad hoc inquam dico cum Tannero hic, Disp. 1. quæst. 4. d. 6. vel decretum illud nunquam ad Valvas Ecclesiæ Romæ affixum fuisse, vel si fuerit, refixum tamen mortuo Sixto fuisse duobus mensibus ante elapsum tempus, quod ad validam illius promul- gationem requirebatur. Idem etiam dicendum de Joanne 22. qui cum errorem illum, in quo privatim versabatur, animas scilicet Beatorum ante resurrectionem, seu extremum judicii diem non visuras Deum, definire conaretur, morte prius sublatus est, quàm hoc præstaret, Deo ex singulari erga Ecclesiam curâ ac providentiâ ita disponente, ne unquam Romanus Pontifex falsi aliquid definiret.

De Bibliis Sixti, & Joannis XXII.

X. An Pon- tificis priva- tum fieri posse hære- ticum, non- nia constat inter au- ctore.

Utrum verò Romanus Pontifex ut privata per- sona hæreticus esse possit, non usque adeo inter Catholicos etiam Scriptores certum est. Partem affirmantem, posse scilicet eum privatim fieri hæreticum tenet Caietanus, Sotus, Canus, Cas- tro, & alii. Suarez tamen supra citatus, & Albertus Pighius negât. Sed quicquid sit de possi- bili, nunquam tamen hoc ab ipso Ecclesiæ exor- dio contigisse ostendit Bellarminus libro 4. de

Pontifice, cap. 6. & sequentibus, quod non leve argumentum est, in hæresim incidere eum non posse; cum enim mille sexcentorum annorum spatio hoc nulli Pontificum acciderit, moraliter certum est id fieri nequaquam posse. In iis ta- men rebus, quæ ad Fidem, & universam Eccle- siam non pertinent, ut privata persona in opi- nando & agendo, tum voce tum scriptis errare potest; in his enim homo cum sit, nullum præ- aliis hominibus peculiare habet privilegium.

Non videtur Pontificem incidere posse in hære- sim.

SECTIO SEXTA.

Reliqua ad Summi Pontificis electio- nem, dignitatem, & auctorita- tem spectantia.

DICO primò: Certus ac determinatus Pon- tificem eligendi modus non est à Christo præscriptus, sed Ecclesiæ relictus. Hæc con- clusio certa omnino videtur; non enim idem in Ecclesiâ semper fuit eum eligendi modus, etsi namque in præsentem eligatur à Cardinalibus, Pe- trus tamen, ut constat tum ex ipsius Clementis, tum aliorum Pontificum Epistolis, successorem sibi elegit Clementem. Quamvis siquidem in Canone Missæ Linus & Cletus ante Clementem nominentur, & aliqui etiam ex Sanctis Patribus affirmant Clementem Petro immediatè non suc- cessisse, ratio tamen hujus fuit, vel quòd Cle- mens electus quidem à Petro fuerit, sed statim post mortem Petri dignitati illi renuntiavit, & in eo munere succedere noluit, ut asserit S. Epi- phanius, vel ideo Linus & Cletus in Canone Missæ præponuntur Clementi, & inter Romanos Pontifices numerantur, quia Linus fuit Petri coad- jutor, & eo absente Romanam Ecclesiam rege- bat, eiq̃ ante Petrum mortuo Cletus in eod- em officio successit, quamvis neuter verè fuerit Pontifex Romanus, quæ est sententia Damasi, Tertulliani, Rufini, & aliorum.

I. Christus certum mo- dum eligen- di Pon- tificem non præscripsit.

Cur Linus & Cletus in Canone Missæ ante Clementem nominentur.

Quare P. Suarez hic Disp. 10. Sect. 4. ait posse Pontificem Romanum sibi eligere succes- sorem, & esse in ejus potestate modum eligendi Pontificem, qui nunc est in Ecclesiâ, mutare, & alium modum instituere. Si verò nullus esset à Pontifice institutus eligendi modus, & sedes va- caret, ab omnibus Ecclesiæ Episcopis eligi de- beret. Potest etiam Romanus Pontifex alteri Episcopo concedere ut sibi eligat successorem, ut expressè habetur cap. *Petisti* 7. quæst. primâ, & alibi.

II. Romanus Pontifex potest sibi eligere suc- cessorem.

Circa personam eligendam, etsi Ecclesiæ con- suetudo sit ut eligatur ad hanc dignitatem unus ex Cardinalibus, Suarez tamen citatus asserit hoc non esse necessarium: unde ait, si quis extra col- legium Cardinalium ad hoc munus afflueretur, electionem fore validam; nullo enim jure constat electionem passivam ad solos Cardinales esse re- strictam. Quamvis autem eligatur ab hominibus, ad quos spectat personam Pontificis designare, solus tamen Christus potestatem ei & auctorita- tem immediatè confert, sicut Rex immediatè potestatem confert proregi.

III. Non est ne- cessarium ut semper eli- gatur unus ex Cardina- libus.

Dico secundò: Quando plures eliguntur Pon- tifices, nullus tenetur ulli ex iis in particulari ad- hære, donec ei constet quis eorum sit legitime electus: imo si dum eorum jus est dubium, ali- quis cuiquam ex illis determinatè adhereret, peccaret.

IV. Quid facien- dum quan- do plures eli- guntur Pon- tifices.

Tom. II.

peccaret. Quando autem ex pluribus, qui sunt electi, cognosci nequit quis eorum sit legitime electus, Ecclesia cogere omnes potest, ut prout iuri renunciant, sequi in ordinem redigant. Dubius etiam Pontifex, si nulla certa ratione de legitima eius electione constare queat, deponi potest ab Ecclesia, ut factum est in Concilio Constantensi. Ratio est, Ecclesia siquidem jus habet ad eligendum Pontificem, cui obedire valeat in conspectu Ecclesie, sed dubius Pontifex non est huiusmodi, ergo deponi potest, & alius eius loco per legitimam & claram electionem subrogari.

V.

Quæres, cum supra, Sect. 4. num. 8. dixerimus Pontificem hæreticum, non statim dignitate

& auctoritate Pontificia excidere, nec nisi hominum hac de re iudicium & sententia præcesserit, potestate illa & officio orbari: quæres inquam, quo pacto esse possit adhuc Caput Ecclesie, quandoquidem, ut supra diximus, Fides sit fundamentum Ecclesie, & sine ea nullus membrum Ecclesie esse possit, multo minus caput. Sed contra, nullus enim dicit Pontificem, cuius hæresis esset occulta, ipso facto dignitate illa ac munere orbari, hic tamen, ut constat, eadem est difficultas. Respondetur itaque Fidem, sicut non est necessaria ad potestatem ordinis, ita nec ad potestatem jurisdictionis; unde quamvis non sit propriè membrum Ecclesie, Deus tamen per quemcumque potest in Ecclesiam suam influere.

Quæritur
ne Papa hæreticus possit esse Caput Ecclesie.

Fides sicut non ad potestatem ordinis, ita nec ad potestatem jurisdictionis est necessaria.

DISPUTATIO VIGESIMA TERTIA.

De infallibilitate auctoritatis divinæ.

FIDEI falsum subesse non posse, in superioribus fusè declaratum est, quòd nimirum divinæ veritati, quæ nec fallere potest nec falli, tanquam objecto formali innitatur, indeque firmitatem suam & infallibilitatem hauriat. Ut ergo hac Dei in dicendo veritas clariùs innotescat, nonnullas hic circa eam ad totius huius de Fide tractatus conclusionem inquiremus: quamvis enim res tam clara videatur non posse Deum falsum dicere, ut nullus de eâ relictus sit ambigendi locus, eo tamen audacia processerunt nonnulli, ut hoc affirmare non sint veriti, quos proinde res Theologicas tractantibus nefas est non refellere, sed Dei veritatem ab hac calumniâ vindicare debent, & obstruere os loquentium iniqua.

SECTIO PRIMA.

Vtrum Deus falsum aliquid dicere, aut mentiri possit.

I. Quid sit mendacium.

MENDACIUM, ut communis jam habet Theologorum opinio, est Manifestatio rei contra id quod existimatur verum: seu, ut alii illud definiunt, est Enunciatio contra mentem loquentis: quod conforme est doctrinæ Divi Augustini lib. de mendacio, cap. 3. ubi ait, Ideo aliquem mentiri, quia aliud habet in animo, aliud verbis enunciat: ubi etiam ait S. Doctor, non verbis tantum, sed etiam signis ac nutibus mentiri aliquem posse; strictè tamen loquendo volunt multi mendacium in solis vocibus consistere, factis namque significare falsum, est simulatio potius quam mendacium, ut docet S. Tho-

In idem videntur variæ definitiones mendacii.

mas quæst. III. art. 1. Quòd verò dicunt aliqui ad mendacium requiri intentionem fallendi, non ita intelligendum est quasi, ut quis mentiatur, habeat directè & formaliter animum decipiendi, sed indirectè tantum ac remotè, & radicaliter, seu quòd habeat animum scienter proferendi propositionem falsam, quam novit esse talem, & hoc modo det occasionem deceptionis, quamvis ipse non intendat formaliter per eam quemquam decipere.

Quomodo in mendacio interveniat animus fallendi.

Mentiri ergo, ut vetus dictum habet, est contra mentem ire: unde non est idem mentiri & dicere falsum, potest quippe aliquis & falsum dicere sine mendacio, & verum cum mendacio, si nimirum in primo casu id quod falsum est, putet esse verum, in secundo verò id quod re ipsa est verum, existimet esse falsum; sicque in eo sita est malitia mendacii, quòd verba dissonant à mente, seu in dissonantiâ ac dissidio, ut ita dicam peccatoris & linguæ: quæ est ipsissima doctrina S. Augusti-

Mentiri est contra mentem ire.